

Vzděláváme se neformálně v knihovně

Nabídka informačního vzdělávání pro střední školy 2016/2017

Krajská knihovna Františka Bartoše ve Zlíně pro Vás připravila nabídku neformálních vzdělávacích programů pro střední školy ve školním roce 2016/2017.

Prostřednictvím informačního vzdělávání, exkurzí, besed nebo zábavné soutěže chceme knihovnu představit jako instituci, kterou mohou studenti využívat pro svůj osobní rozvoj, studium i volnočasové aktivity. Naším cílem je prohloubit vztah studentů ke knihám, literatuře a četbě, rozvíjet jejich informační gramotnost. Chceme přispět k tomu, aby uměli vyhledávat informace, třídit je, hodnotit v souvislostech a využívat pro své studium i v dalším životě.

Místo konání: Ústřední knihovna Krajské knihovny Františka Bartoše ve Zlíně, 14|15 BAŤŮV INSTITUT, budova 15, Vavrečkova 7040, 760 01 Zlín; prostory ve 3. a 4. podlaží, pro menší skupinu kolektivní studovna ve 4. podlaží, případně počítačová učebna (sál C), sál A nebo sál B ve 2. podlaží (vstup do budovy 15 z platformy). Rovněž je možné dohodnout u některých témat návštěvu informačního pracovníka knihovny ve škole.

Doba trvání: v závislosti na tématu, cca 1 – 2 vyučovací hodiny nebo dle dohody s přihlédnutím k potřebám a zaměření jednotlivých škol, pokud není u akcí uvedeno jinak.

Termíny: září 2016 – červen 2017, pondělí, úterý, čtvrtek, pátek (přesný čas dle dohody).

Nabídku pro Vás jsme rozdělili do několika celků:

- Seznamte se s knihovnou
- Svět informací
- Obory na dlani, prohlubujeme oborové znalosti
- Hravé bystření mysli
- Co jste možná nevěděli o našem kraji
- Programy navazující na akce v Muzeu jihovýchodní Moravy a Krajské galerii výtvarného umění ve Zlíně

Po domluvě se zaměstnanci knihovny lze vytvořit speciální program, který může doplnit právě probírané učivo.

Nezbytnou podmínkou je předchozí domluva s uvedenou kontaktní osobou (osobně, telefonicky nebo e-mailem), akce je nutno sjednávat předem. Všechny uvedené vzdělávací akce se konají zdarma. Informace a upřesnění, přímé kontakty na jednotlivé pracovníky věnující se informačnímu vzdělávání poskytne **Mgr. Jarmila Trnčáková**, vedoucí útvaru služeb veřejnosti, e-mail: trncakova@kfbz.cz, tel.: 573 032 506, dotazy můžete posílat také na e-mail: info@kfbz.cz, telefonovat můžete také na č.: 573 032 404.

• Seznamte se s knihovnou

Seznámení studentů s jednou z významných informačních a kulturních institucí v našem regionu: význam instituce, orientace v knihovně, uspořádání knihovních fondů, zajímavosti o knihovně, služby knihovny. Exkurze pro studenty nabízíme ve variantách:

Exkurze knihovnou. Prohlídka knihovny, výklad o službách knihovny, procházka veřejnými prostory, základní orientace v knihovně.

Exkurze knihovnou s instruktáží vyhledávání v katalogu knihovny. Prohlídka knihovny, praktické ukázky vyhledávání dokumentů v katalogu knihovny spojené s nalezením dokumentu, můžeme zaměřit oborově dle oboru studia, zaměření výuky v předmětech.

• Svět informací

Vyznáte se ve světě informací? Pomůžeme Vám zorientovat se v informačních zdrojích přístupných v naší knihovně i jinde.

Český knižní trh a knižní novinky. Základní informace o českém knižním trhu, papírových a elektronických knihách; zajímavosti zaměřené na svět knih a autory.

Jak se vyznat v databázích? Jak hledat informace rychle a efektivně? Racionální získávání informací ke studiu s praktickými ukázkami a úkoly vyhledávání v českých i zahraničních informačních zdrojích, portálech a databázích, a to jak volně dostupných, tak placených. Výběr vhodných nástrojů pro vyhledávání, formulace a zadávání rešeršního dotazu. Výběr databází dle dohody (Jednotná informační brána, Virtuální polytechnická knihovna, regionální souborný katalog Knihovny Zlín, oborové brány, souborné katalogy, Česká národní bibliografie), informační zdroje přístupné prostřednictvím knihovny (Anopress, ASPI, ČSN online, EBSCOhost), Manuscriptorium apod.

Databáze pro každého. Praktické vyhledávání odborných informací pomocí volně dostupného Google Scholar, Google Books, Theses, European Library, apod.

Nejlepší seminárka na světě. Tipy a triky, jak napsat seminární práci. Od výběru tématu, přes efektivní postup práce, získání a prostudování odborné literatury, vytvoření osnovy a mentální mapy až po samotnou tvorbu odborného textu, typografickou úpravu a citování.

Informační etika a výuka citací. Základy informační etiky, představení citační normy (ISO 690), stylů a zvyklostí při citování. Citace jednotlivých informačních zdrojů (kniha, časopis, sborník, elektronický zdroj, webová stránka apod.), využití generátoru citací.

Co znamená Knihovní zákon a povinný výtisk pro knihovny? Význam a historie knihovního zákona a povinného výtisku pro knihovny.

Autorský zákon v běžném životě. Co je a není dovoleno ve světě autorů a uživatelů literárních, uměleckých a vědeckých děl. Kopírování, půjčování, rozšiřování a sdílení různých druhů dokumentů a chráněných děl, knihovní a veřejné licence. Aplikace na knihovny i běžný život.

Studenti píší Wikipedii. K čemu může být práce s Wikipedií prospěšná? Studenti se dozvědí základní informace o největší internetové encyklopedii, získají představu o pravidlech a principech, kterými je potřeba se na Wikipedii řídit. Naučí se vytvářet nová

hesla, zdokonalí se při práci s informačními zdroji a zároveň si osvojí encyklopedický styl vyjadřování. Editování hesel na Wikipedii může být alternativou k tradičnímu zpracování seminárních prací (120 minut).

- **Obory na dlani, prohlubujeme oborové znalosti**

Studenti získají přehled a praktické dovednosti s vyhledáváním a tříděním a zpracováváním informací v jednotlivých oborech lidských činností; cyklus dle oborového zaměření je možno absolvovat i jednotlivě, v návaznosti na výuku a zaměření středních škol.

Informační zdroje pro oblast zdravotnictví, medicíny a ošetrovatelství. Volně dostupné elektronické informační zdroje. České zdroje: oborová medicínská databáze Bibliomedica Čechoslovaca, portál MEDVIK, Národní lékařská knihovna v Praze, Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR, on-line časopisy a věstníky, portál Theses. Zahraniční zdroje: celosvětová medicínská databáze PubMed Central – fulltextové zdroje, Free Medical Journals a BioMed – volně dostupné medicínské časopisy, PSOAR – informace z farmacie a farmakoterapie. Praktické ukázky s příklady a vyhledáváním. Lze dohodnout jen české nebo jen zahraniční zdroje.

Informační zdroje pro oblast ekonomiky a práva. Volně dostupné informační zdroje, zahraniční zdroje: informace o tom, co mohou nabídnout knihovny jako instituce pro studenty potřebující se zorientovat v dané problematice, tištěné dokumenty (knihy, časopisy oboru), elektronické dokumenty a informační databáze, webové stránky důležitých institucí, statistiky, zákony: VŠE Praha, Český statistický úřad, EZB, EBSCO, ASPI, ARES, Econlib, KOUMES apod., praktické ukázky s příklady a vyhledáváním.

Informační zdroje pro oblast humanitních a společenských věd; pedagogických a sociálních věd, historie. Volně dostupné informační zdroje, zahraniční zdroje: informace o tom, co mohou nabídnout knihovny jako instituce pro studenty potřebující se zorientovat v dané problematice, tištěné dokumenty (knihy, časopisy oboru), elektronické dokumenty a informační databáze, webové stránky důležitých institucí: Národní pedagogická knihovna, e-ped (elektronická pedagogická knihovna), pedagogická bibliografická databáze, Národní ústav pro vzdělávání, Národní informační centrum pro mládež, alternativní pedagogika, Infogram, EBSCO, EZB, ERIC, statistiky školství, vydavatelé literatury, weby archivů, weby a portály směřující ke studiu historie apod., praktické ukázky s příklady a vyhledáváním.

Informační zdroje pro oblast technických věd a zemědělství. Volně dostupné informační zdroje, zahraniční zdroje: informace o tom, co mohou nabídnout knihovny jako instituce pro studenty potřebující se zorientovat v dané problematice, tištěné dokumenty (knihy, časopisy oboru), elektronické dokumenty a informační databáze, webové stránky důležitých institucí: Ústav zemědělských a potravinářských informací, oborová brána Tech, využití JIB, Agricola, AGRIS, Agroweb, Česká zemědělská a potravinářská bibliografie, vydavatelství, patenty a užité vzory apod., praktické ukázky s příklady a vyhledáváním.

Informační zdroje o literatuře, knižní weby. Volně dostupné informační zdroje: účastníci se naučí vyhledávat zajímavé informace o knihách, kde, jak a s kým o nich diskutovat, jak udělovat hodnocení apod.

Informační zdroje pro oblast umění a hudby. *Hudba a knihovna*: seznámení s nabídkou hudebních materiálů knihovny, orientace v hudebních databázích Naxos Music Library, oborový portál MUS, hudební knihovny v ČR.

Česká barokní hudba v knihovně – Jan Václav Stamic. Život a dílo českého skladatele s ukázkami z díla, věnováno 300. výročí narození a 260. výročí úmrtí skladatele.

- **Hravé bystření mysli**

Připravili jsme si pro Vás bystření mysli hravým způsobem. Získáte a naučíte se triky, jak si zapamatujete cokoli, co potřebujete; pokusíte se naučit „rychločtení“ nebo budete v týmech pátrat ve své paměti a hledat odpovědi na otázky v K-kvízu.

Paměťové techniky, co udělat s naší pamětí, abychom si zapamatovali cokoli? Jak trénovat paměť, abychom uspěli ve škole, u zkoušek a v každodenním životě? Efektivní učení, mozkový jogging, triky pro Vaši paměť pro lepší zapamatování, jak paměť funguje, pomocníci paměti, trénování krátkodobé paměti, principy a procvičování jednotlivých technik (mnemotechniky): zapamatování pomocí akrostika a akronyma a paměťové hrátky, techniky zapamatování čísel, metoda LOCI a příběhu (dědictví antiky), kategorizace a strategie prvního písmene, paměťové háčky. Přednáška s praktickým procvičováním, které nastíní používání komplexních paměťových strategií; mohou nám napomoci různé techniky; principy, jak si zapamatujeme lépe a větší množství informací (zkrácená verze, stručný přehled technik: 2 vyučovací hodiny, doporučení: cyklus 4 přednášek po 2 vyučovacích hodinách, možnost jednotlivé techniky lépe procvičit).

Rozečti se. K čemu může být rychlé čtení prospěšné? Základní informace o technikách racionálního čtení, seznámení s aplikací Rozečti se, která slouží k tréninku rychlého čtení. Technika slouží k zefektivnění práce s informacemi. Její ovládání může studentům pomoci při studiu a zpracování odborných textů.

K-kvíz. Zábavná vědomostní soutěž, která prověří, co vám uvízlo v paměti. Nabídka platí pro jednu třídu nebo několik týmů. Můžete si vybírat ze zaměření: Zlínský region, František Bartoš, Vánoce apod.

- **Co jste možná nevěděli o našem kraji**

Besedy o významných osobnostech a spisovatelích Zlínského kraje, baťovském fenoménu a dlouholeté sportovní tradici Zlína. Můžete si vybrat jednotlivé osobnosti nebo jednotlivá témata.

Literární tržnice aneb Poznej regionální autory

František Bartoš. Tomáš a Jan Antonín Baťa. Josef Sousedík. Emil Zátopek

Baťovy závody. Baťovský tisk. Průmyslníci Valašska. Zlínský sport

Region v knihách a časopisech

E-pátrání ve starých dokumentech. Aktivní pátrání po starých tiscích na portálu eBadatelna Zlínského kraje a v Digitální knihovně Krajské knihovny Františka Bartoše ve Zlíně, které obsahují zdigitalizované knihy, periodika, mapy aj.

- **Programy navazující na akce v Muzeu jihovýchodní Moravy a Krajské galerii výtvarného umění ve Zlíně**

Nabízíme doplňující programy v návaznosti na akce Muzea jihovýchodní Moravy ve Zlíně a Krajské galerie výtvarného umění ve Zlíně:

duben – červen 2017: **Cestovatelé Miroslav Zikmund a Jiří Hanzelka**, navazuje na výstavu věnovanou 70. výročí první cesty H + Z,

únor – duben 2017: **Dekadent Karel Hlaváček**, navazuje na výstavu v galerii: Kresby Karla Hlaváčka, 15. 2. – 2. 4. 2017.

Aktuální informace o knihovně najdete na internetové adrese: www.kfbz.cz.

Uvedenou nabídku získáte na webové stránce knihovny v sekci služby:
<http://www.kfbz.cz/sluzby-pro-skoly>.

Těšíme se na Vaši návštěvu v Krajské knihovně Františka Bartoše ve Zlíně.

PhDr. Zdeňka Friedlová,
ředitelka Krajské knihovny Františka Bartoše ve Zlíně, příspěvkové organizace

září 2016